

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z PRZYRODY KL.VI

Ocenę celujący otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania przyrody w klasie VI
- samodzielnie i twórczo rozwija zainteresowania przyrodnicze
- biegłe posługuje się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych
- osiąga sukcesy w konkursach przyrodniczych

Ocenę bardzo dobry otrzymuje uczeń, który:

- układa prostą instrukcję i przeprowadza według niej doświadczenie, a następnie opisuje obserwacje i wyciąga wnioski
- podaje przykłady zastosowania praw przyrody w technice
- planuje i przeprowadza doświadczenie, w którym porównuje gęstość różnych substancji
- wyjaśnia na przykładach z życia codziennego i obserwacji przyrodniczych zjawiska astronomiczne, elektryczne oraz cieplne
- podaje zastosowanie procesu krystalizacji w życiu człowieka i w przyrodzie
- ocenia działalność człowieka w krajobrazie nizin, wyżyn i gór
- ocenia wartość historyczną, kulturową, przyrodniczą najciekawszych miejsc w okolicy
- oblicza średnią wartość temperatury powietrza, opadów i ciśnienia atmosferycznego według danych otrzymanych z obserwacji pogody
- podaje przykłady zjawisk zachodzących w sferach Ziemi
- uzasadnia, że Ziemia i jej zasoby naturalne są dziedzictwem, które należy zachować dla przyszłych pokoleń
- obserwuje i identyfikuje różnorodne zjawiska fizyczne i procesy chemiczne w najbliższym otoczeniu oraz wskazuje ich zastosowanie w życiu człowieka i przyrodzie
- opisuje zasadę działania przyrządów optycznych na przykładzie aparatu fotograficznego i oka ludzkiego
- wyjaśnia zjawisko powstawania dźwięku i jego znaczenie w przyrodzie, gospodarce, medycynie oraz życiu człowieka

- prowadzi monitoring zużycia energii, wody, produkcji odpadów w celu bardziej doskonałego sposobu gospodarowania surowcami przyrodniczymi
- wykazuje związki między zdrowiem a czynnikami, które je warunkują (tkwiącymi w ludziach, środowisku i warunkach życia)
- wyjaśnia przyczyny i skutki tzw. dziury ozonowej
- potrafi przechowywać, odszukiwać i prezentować informację naukową
- wyodrębnia grupy świata organicznego i uzasadnia sposób uporządkowania organizmów

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- wymienia czynniki kształtujące warunki życia w środowisku lądowym i wodnym
- rozróżnia naturalne oraz powstałe w wyniku działalności człowieka formy rzeźby terenu
- wykazuje związek między zniszczonym środowiskiem i pogarszaniem się warunków życia ludzi
- wyjaśnia procesy korozji metali i sposoby ich zabezpieczania
- rozdziela mieszaniny na składniki
- bada rozpuszczalność ciał stałych i cieczy w cieczach
- wskazuje przykłady rozszerzalności temperaturowej cieczy i ciał stałych w życiu człowieka i przyrodzie
- wyjaśnia znaczenie dyfuzji w życiu roślin, zwierząt oraz otaczającym świecie
- podaje bezpośrednie dowody drobinowej budowy substancji
- wykazuje zależność właściwości różnych substancji od ich budowy cząsteczkowej
- porównuje zjawisko powstawania obrazu w oku i w mikroskopie
- charakteryzuje czynności życiowe człowieka
- opisuje zmiany zachodzące u dziewcząt i chłopców w okresie dojrzewania
- ocenia efekty własnego uczenia się
- podaje alternatywne źródła energii z uwzględnieniem wad i zalet
- wyjaśnia zależności między czynnikami środowiska przyrodniczego i kulturowego

- wyjaśnia wpływ szkodliwych substancji na organizmy żywe i środowisko przyrodnicze
- omawia na przykładach wpływ przemysłu na środowisko i zdrowie człowieka
- wyznacza na mapie, globusie trasy wypraw geograficznych
- przedstawia konsekwencje ruchów Ziemi { m. in. pozorny ruch Słońca i pory roku)
- rysuje schemat zaćmienia Słońca i Księżyca
- wymienia cechy przystosowujące organizmy do życia w różnych środowiskach
- wskazuje wzajemne powiązania między klimatem a szatą roślinną wybranej krainy geograficznej

Ocenę dostateczny otrzymuje uczeń, który:

- poszukuje i wykorzystuje informacje przyrodnicze z różnych źródeł
- prowadzi pomiary, obserwacje i doświadczenia przyrodnicze
- wykazuje wpływ środowiska na różnorodność grzybów, roślin i zwierząt
- wymienia cechy organizmów wykazujące związek ze środowiskiem ich życia
- rozpoznaje za pomocą atlasów pospolite gatunki organizmów
- rozpoznaje w terenie składniki naturalne krajobrazu i wytworzone przez człowieka
- przedstawia informacje o położeniu Polski
- wymienia i wskazuje na mapie kontynenty oraz oceany
- wykazuje różnicę między pogodą a klimatem
- przewiduje pogodę na podstawie mapy synoptycznej
- opisuje właściwości fizyczne metali i niemetali oraz podaje ich zastosowanie
- podaje przykłady substancji rozpuszczalnych i nierozpuszczalnych w wodzie
- wykonuje doświadczenia charakteryzujące trzy stany skupienia wody
- bada właściwości ciał stałych, cieczy i gazów
- podaje przykłady zjawisk zachodzących w przyrodzie (parowania, skraplania, topnienia, krystalizacji)

- wyjaśnia zjawisko krążenia wody w przyrodzie
- wyjaśnia znaczenie i zastosowanie przemian chemicznych w życiu człowieka i przyrodzie
- bada rozszerzalność temperaturową ciał stałych i cieczy, podaje zastosowanie w praktyce
- wskazuje przykłady mieszanin jednorodnych i niejednorodnych w przyrodzie
- wykazuje się znajomością rozumienia kinetyczno-molekularnego modelu budowy materii
- wyjaśnia na modelach, że cząsteczki różnych substancji różnią się kształtem i rozmiarem
- bada przyleganie cieczy do ciała stałego
- hoduje i bada monokryształ soli
- bada dyfuzję w gazach i cieczach
- podaje przykłady zjawisk mechanicznych, elektrycznych i magnetycznych, optycznych i akustycznych
- buduje prosty obwód elektryczny
- zna czynności życiowe człowieka i przystosowanie organizmu do podtrzymywania tych
- charakteryzuje etapy rozwoju człowieka z uwzględnieniem dojrzwania biologicznego i zasad higieny
- wymienia źródła i skutki zakażenia chorobami przekazywanymi drogą płciową
- uzasadnia konieczność racjonalnego korzystania z podstawowych surowców energetycznych i wody
- posługuje się skalą, planami oraz mapami o różnej treści
- opisuje ukształtowanie powierzchni swojego regionu geograficznego
- orientuje się w terenie wg kierunków na widnokręgu, kompasu, planu, m obiektów przyrodniczych
- podaje przykłady zmian zaobserwowanych w środowisku lokalnym w ostatnim roku
- podaje znaczenie wybranych gatunków grzybów, roślin i zwierząt dla człowieka
- wyjaśnia znaczenie bakterii w przyrodzie i życiu człowieka
- opisuje sposoby zagospodarowywania odpadów
- proponuje działania zmierzające do ochrony i odnowy środowiska
- omawia rolę wody, powietrza i gleby jako podstawy życia, zjawisk i procesów chemicznych oraz w działalności człowieka

- podaje na przykładach sposoby zagospodarowania obszaru oraz ich wpływ na życie i kulturę ludzi
- wykazuje się znajomością prawnie chronionych obiektów i obszarów przyrodniczych
- wymienia ciała niebieskie Układu Słonecznego
- określa położenie Ziemi w Układzie Słonecznym
- wymienia cechy krajobrazu nizinnego, wyżynnego i górskiego oraz charakteryzuje krajobraz wybranej krainy geograficznej
- odczytuje na mapie wysokość n.p.m. nizin, wyżyn, gór oraz wyjaśnia pojęcia wysokość względna i bezwzględna
- wskazuje na mapie najdłuższe rzeki, najgłębsze jeziora, największe miasta i parki narodowe w Polsce
- podaje zastosowanie ciał sprężystych, plastycznych i kruchych w życiu człowieka
- planuje formy wypoczynku ze szczególnym uwzględnieniem walorów turystycznych najbliższej okolicy

Ocenę dopuszczający otrzymuje uczeń, który:

- planuje i organizuje własne uczenie się
- potrafi zaplanować rozkład zajęć w ciągu doby z uwzględnieniem czasu i kolejności wykonywania planowanych czynności
- skutecznie porozumiewa się w różnych sytuacjach
- współpracuje w zespole
- rozwiązuje proste zadania sytuacyjne
- klasyfikuje organizmy do poszczególnych grup świata organicznego
- potrafi zlokalizować miejsce swojego pobytu posługując się planem, mapą
- charakteryzuje wybrany krajobraz Polski
- wyjaśnia znaczenie wody dla organizmów żywych
- właściwie korzysta z dostępnych w gospodarstwie domowym produktów chemicznych
- opisuje wykorzystanie znajomości zjawisk przyrodniczych przez człowieka

- planuje jadłospis w oparciu o zasady zdrowego żywienia
- określa zasady higieny osobistej
- wymienia niektóre choroby bakteryjne człowieka
- zna negatywny wpływ palenia tytoniu, picia alkoholu, brania narkotyków i innych używek na organizm człowieka
- wskazuje na mapie położenie swojej miejscowości
- wymienia czynniki zagrażające środowisku w najbliższej okolicy
- podaje przykłady obiektów i obszarów chronionych w najbliższej okolicy
- wyjaśnia zasługi Mikołaja Kopernika
- wskazuje na mapie Polski obszar nizinny, wyżynny i górski, dwie główne rzeki, kilka dużych miast, krainy geograficzne
- określa położenie Polski na mapie ogólnogeograficznej
- wymienia i wskazuje na mapie kontynenty oraz oceany świata
- opisuje znajdujące się w okolicy miejsca rekreacji i wypoczynku
- wykazuje istnienie trzech stanów skupienia materii
- wyjaśnia pojęcie energii oraz siła ciężkości
- zna zasadę zachowania energii
- wskazuje urządzenia techniczne domowego użytku, w których zachodzą przemiany fizyczne lub chemiczne

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej nauczania przyrody na drugim etapie edukacji
- nie jest w stanie rozwiązać problemów teoretycznych i praktycznych o niewielkim stopniu trudności